

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

THÔNG TIN KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

1. Thông tin chung

- Tên đề tài: Giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên thông qua dạy học các môn lý luận chính trị ở Trường Đại học Sư phạm – Đại học Thái Nguyên trong bối cảnh hiện nay

- Mã số: TNUE-2024-08

- Chủ nhiệm đề tài: TS Nguyễn Thị Khương

- Tổ chức chủ trì: Trường Đại học Sư phạm – ĐH Thái Nguyên

- Thời gian thực hiện: 6/2024 – 11/2025

2. Mục tiêu

Nghiên cứu cơ sở khoa học, thực trạng dạy học các môn Lý luận chính trị ở các trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên hiện nay, từ đó đề xuất các giải pháp có ý nghĩa thực tiễn để giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên thông qua dạy học các môn Lý luận chính trị trong giai đoạn hiện nay.

3. Tính mới và tính sáng tạo

- Đề tài tiếp cận vấn đề từ góc nhìn tích hợp giữa lý luận chính trị và khoa học giáo dục: Nếu trước đây, các nghiên cứu về giáo dục ý thức chính trị chủ yếu tập trung ở bình diện lý luận chính trị hoặc công tác tư tưởng, thì đề tài này tiếp cận vấn đề từ phương diện dạy học các môn Lý luận chính trị – một hoạt động sư phạm cụ thể, có tính định hướng và hình thành năng lực. Cách tiếp cận này giúp kết nối giữa lý luận chính trị – phương pháp sư phạm – sự phát triển nhân cách sinh viên, làm rõ cơ chế giáo dục ý thức chính trị trong thực tiễn đào tạo giáo viên.

- Xây dựng khung lý thuyết hiện đại về giáo dục ý thức chính trị trong bối cảnh toàn cầu hóa và chuyển đổi số: Đề tài không chỉ dựa vào nền tảng chủ nghĩa Mác – Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, mà còn kết hợp các quan điểm mới về giáo dục công dân toàn cầu, phát triển năng lực tư duy phản biện, kỹ năng truyền thông chính trị và phẩm chất người công dân trong xã hội số. Đây là hướng mở mang tính cập nhật, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục đại học hiện nay.

- Đề tài triển khai nghiên cứu thực tiễn tại Trường Đại học Sư phạm – Đại học Thái Nguyên, một môi trường có đặc thù đào tạo giáo viên: Điều này tạo nên giá trị thực tiễn cao, vì sinh viên sư phạm là lực lượng trực tiếp tham gia giảng dạy, truyền thụ tư tưởng chính trị, đạo đức và nhân cách cho thế hệ trẻ. Việc nghiên cứu thực trạng và đề xuất giải pháp ở nhóm đối tượng này giúp khẳng định vai trò của các trường sư phạm trong công tác giáo dục chính trị – tư tưởng nói chung.

- Đề xuất hệ thống giải pháp có tính khả thi, gắn kết đổi mới nội dung – phương pháp – hình thức tổ chức dạy học: Đề tài không chỉ dừng lại ở việc đánh giá thực trạng mà còn tập trung vào việc đề xuất các giải pháp góp phần nâng cao hiện trạng giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên ở trường ĐHSP - ĐHTN, trong đó đặc biệt nhấn mạnh đến việc đổi mới phương pháp dạy học các môn Lý luận chính trị theo hướng phát triển tư duy phản biện, năng lực tự học, khả năng tranh biện và hành động chính trị – xã hội có trách nhiệm của sinh viên. Đây là điểm sáng tạo nổi bật, đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục hiện nay.

- Góp phần hình thành mô hình giáo dục ý thức chính trị mang tính mở và tương tác: Đề tài hướng tới việc xây dựng mô hình giáo dục ý thức chính trị không chỉ diễn ra trong lớp học, mà còn được mở rộng qua các hoạt động ngoại khóa, diễn đàn tranh luận, truyền thông học đường, kết nối giữa giảng viên – sinh viên – tổ chức Đoàn, Hội. Mô hình này thể hiện sự đổi mới trong tư duy giáo dục: ý thức chính trị được “học”, “sống” và “hành” trong môi trường đại học.

4. Kết quả nghiên cứu

4.1. Về cơ sở lý luận:

Đề tài đã hệ thống hóa và làm rõ những vấn đề lý luận cơ bản về ý thức chính trị, giáo dục ý thức chính trị và vai trò của dạy học các môn Lý luận chính trị trong giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên. Qua đó khẳng định, ý thức chính trị là một thành tố quan trọng của nhân cách, gắn liền với thế giới quan, nhân sinh quan, lập trường, niềm tin và thái độ chính trị của con người. Giáo dục ý thức chính trị thông qua các môn Lý luận chính trị không chỉ là truyền thụ tri thức, mà là quá trình hình thành bản lĩnh, niềm tin, lý tưởng sống và năng lực hành động chính trị – xã hội đúng đắn.

4.2. Về thực trạng dạy học các môn Lý luận chính trị tại Trường Đại học Sư phạm – Đại học Thái Nguyên:

Kết quả khảo sát cho thấy, đa số giảng viên và sinh viên đều nhận thức rõ vai trò của các môn Lý luận chính trị trong việc hình thành phẩm chất, lý tưởng và ý thức chính

trị cho sinh viên. Các giảng viên đã có ý thức tích hợp nội dung giáo dục tư tưởng, đạo đức, lối sống, tinh thần yêu nước, trách nhiệm công dân trong quá trình giảng dạy.

Tuy nhiên, vẫn còn một bộ phận sinh viên hiểu chưa sâu về bản chất của chủ nghĩa Mác – Lênin, vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, hay con đường đi lên chủ nghĩa xã hội của nước ta. Một số sinh viên còn biểu hiện thụ động trong tiếp nhận tri thức chính trị, thiếu kỹ năng phân tích và phản biện các vấn đề xã hội.

Nguyên nhân chủ yếu đến từ phương pháp dạy học còn nặng lý thuyết, ít vận dụng các hình thức học tập tích cực như tranh biện, tình huống, trải nghiệm thực tế; đồng thời môi trường học tập và hoạt động chính trị – xã hội trong trường còn hạn chế tính tương tác và thực hành.

4.3. Về giải pháp đề xuất:

Trên cơ sở lý luận và thực tiễn, đề tài đề xuất hệ thống giải pháp đổi mới toàn diện nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên, gồm:

- Phát triển chương trình đào tạo các môn lý luận chính trị theo hướng chú trọng giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên trường ĐHSP - ĐHTN
- Đổi mới phương pháp dạy học các môn lý luận chính trị gắn với phát triển ý thức chính trị cho sinh viên trường Đại học Sư phạm – Đại học Thái Nguyên
- Xây dựng học liệu gắn với giáo dục ý thức chính trị phục vụ cho dạy học các môn lý luận chính trị ở trường Đại học Sư phạm – Đại học Thái Nguyên
- Tăng cường sự phối hợp giữa các bên liên quan trong giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên cùng với đổi mới các hoạt động giáo dục ngoại khóa gắn với giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên trường Đại học Sư phạm – Đại học Thái Nguyên

4.4. Về giá trị thực tiễn:

Đề tài góp phần khẳng định vai trò then chốt của các môn Lý luận chính trị trong việc hình thành ý thức chính trị, phẩm chất công dân và bản lĩnh nghề nghiệp cho sinh viên sư phạm. Các giải pháp được đề xuất có tính khả thi cao, phù hợp với điều kiện của Trường Đại học Sư phạm – Đại học Thái Nguyên và có thể nhân rộng áp dụng ở các trường sư phạm khác trong hệ thống Đại học Thái Nguyên nói riêng và cả nước nói chung.

5. Sản phẩm

5.1. Sản phẩm khoa học

- Theo thuyết minh: 01 bài báo đăng trên tạp chí khoa học quốc tế chuyên ngành thuộc danh mục Scopus (tính đến thời điểm thành lập Hội đồng nghiệm thu bài báo thuộc danh mục trên); 01 bài báo khoa học trong nước (0,75 điểm)

- Thực tế đạt được:

+ 01 bài báo đăng trên tạp chí khoa học quốc tế chuyên ngành thuộc danh mục Scopus: “Developing Critical Thinking through Political Debate in Higher Education”; Dự kiến xuất bản vào tuần thứ 3 của tháng 11, số 5, tập 8 trên tạp chí “Multidisciplinary Science Journal”

Link truy cập: <https://malque.pub/ojs/index.php/msj/article/view/12336>.

+ 01 bài báo khoa học trong nước (1,0 điểm): “Giảng dạy học phần chủ nghĩa xã hội khoa học ở trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên gắn với bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng - những kinh nghiệm từ thực tiễn”, Tạp chí Khoa học và công nghệ - Đại học Thái Nguyên, Số 230 (04), tr: 281 – 289.

5.2. Sản phẩm đào tạo

- Theo thuyết minh: Hướng dẫn 01 Luận văn Thạc sỹ/01 khóa luận tốt nghiệp hoặc 01 đề tài nghiên cứu khoa học sinh viên

- Thực tế đạt được:

+ 01 khóa luận tốt nghiệp:

Tên đề tài: Phát triển ý thức chính trị cho sinh viên Trường ĐHSP – ĐHTN trong học tập những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lênin.

Sinh viên thực hiện: Đặng Thị Huyền

Quyết định Chấm khóa luận số 964/QĐ-ĐHSP ngày 11/4/2025

+ 01 đề tài NCKH sinh viên:

Tên đề tài: Vận dụng quan điểm chính trị của Hồ Chí Minh trong giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên Khoa Giáo dục Chính trị, Trường ĐHSP – ĐHTN

Nhóm sinh viên thực hiện: Dương Mạnh Tùng, Bùi Thị Kim Phúc

Quyết định Thành lập HĐ nghiệm thu số 1135/QĐ-ĐHSP ngày 29/4/2025

5.3. Sản phẩm ứng dụng

Tài liệu về các giải pháp phát triển ý thức chính trị cho sinh viên trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên trong dạy học các môn Lý luận chính trị trong bối cảnh hiện nay.

6. Phương thức chuyển giao, địa chỉ ứng dụng, tác động và lợi ích mang lại của kết quả nghiên cứu:

6.1. Phương thức chuyển giao: Kết quả nghiên cứu của đề tài được chuyển giao thông qua các hình thức sau:

- Báo cáo khoa học chuyên đề gửi Khoa Giáo dục Chính trị và Phòng Đào tạo Trường Đại học Sư phạm – Đại học Thái Nguyên làm tài liệu tham khảo phục vụ công tác đổi mới phương pháp dạy học các môn Lý luận chính trị.

- Tổ chức hội thảo, tọa đàm khoa học nội bộ nhằm phổ biến kết quả nghiên cứu, giới thiệu các mô hình, giải pháp, kinh nghiệm giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên.

- Biên soạn tài liệu hướng dẫn, chuyên đề bồi dưỡng giảng viên, đặc biệt là chuyên đề “Phát triển tư duy phản biện và giáo dục ý thức chính trị cho sinh viên thông qua tranh biện chính trị”.

- Tích hợp kết quả nghiên cứu vào thực tiễn giảng dạy, đưa các phương pháp và hoạt động đề xuất (thảo luận, tình huống, tranh biện, học theo dự án...) vào các học phần LLCT.

6.2. Địa chỉ ứng dụng:

- Khoa Giáo dục Chính trị – Trường Đại học Sư phạm, Đại học Thái Nguyên: là đơn vị trực tiếp áp dụng kết quả nghiên cứu trong giảng dạy, sinh hoạt học thuật và bồi dưỡng giảng viên.

- Các khoa, bộ môn giảng dạy Lý luận chính trị trong hệ thống Đại học Thái Nguyên (như Trường Đại học Kinh tế & Quản trị Kinh doanh, Trường Đại học Nông Lâm, Trường Đại học Khoa học...) có thể vận dụng để nâng cao hiệu quả giáo dục chính trị cho sinh viên các ngành khác.

- Các tổ chức Đoàn Thanh niên, Hội Sinh viên có thể tham khảo để tổ chức các diễn đàn, tọa đàm, hoạt động ngoại khóa về chính trị – xã hội theo định hướng phát triển tư duy phản biện và ý thức công dân.

6.3. Tác động của kết quả nghiên cứu:

- Đối với giảng viên: giúp thay đổi tư duy và phương pháp dạy học, từ cách tiếp cận truyền thụ một chiều sang hướng phát triển năng lực tư duy độc lập, phản biện và sáng tạo của người học.

- Đối với sinh viên: tăng cường hứng thú học tập các môn Lý luận chính trị, nâng cao khả năng nhận thức, đánh giá và tham gia vào các vấn đề chính trị – xã hội một cách chủ động, khoa học.

- Đối với nhà trường: góp phần thực hiện mục tiêu giáo dục toàn diện, hình thành đội ngũ sinh viên sư phạm có bản lĩnh chính trị, đạo đức nghề nghiệp và trách nhiệm xã hội – đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục.

- Đối với xã hội: gián tiếp nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên trong tương lai – những người có vai trò quan trọng trong việc truyền thụ tri thức, định hướng tư tưởng và xây dựng nền tảng giá trị chính trị – đạo đức cho thế hệ trẻ.

6.4. Lợi ích mang lại:

- Tạo cơ sở khoa học và thực tiễn để đổi mới dạy học các môn Lý luận chính trị, hướng đến mô hình “học để hành – lý luận gắn với thực tiễn”.

- Góp phần hình thành mô hình giáo dục ý thức chính trị dựa trên tranh biện và trải nghiệm, có thể nhân rộng cho các trường đại học, cao đẳng khác.

- Nâng cao vị thế và vai trò của Khoa Giáo dục Chính trị trong công tác nghiên cứu, giảng dạy và phục vụ cộng đồng.

- Góp phần xây dựng môi trường học tập dân chủ, nhân văn, năng động, giúp sinh viên phát triển toàn diện cả về trí tuệ, đạo đức và lý tưởng sống.

Ngày 21 tháng 10 năm 2025

Chủ nhiệm đề tài

Nguyễn Thị Khương